

men man kan ikke vente, at de større og vigtigere Ting ville kunne naa at blive satte i Scene straks, af den Grund, som jeg omtalte, nemlig at der mangler Penge.

Den ærede Taler fremhævede ogsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt man skulde lade visse Arbejder udføre i Udlandet eller her hjemme. Dette Spørgsmaal er allerede tidligere nævnt her i Salen, og af de respektive Ministre er det udtalt, og jeg skal slutte mig dertil, at man saa vidt muligt vil lade alle Arbejder, som man paa en forsvarlig Maade kunde faa udførte her i Landet, udføre her.

Naar man nu vil betragte det foreliggende Forhold, altsaa den forøgede Arbejdsløshed, og vil se, hvad Aarsagerne ere dertil, er jeg kommen til et noget andet Resultat end det ærede Medlem. Der er for det første den Omstændighed, som man altid maa tage Hensyn til paa denne Aars-tid: Vinteren og dens Indflydelse. Det er jo klart, at om Vinteren, naar der er Frost, standses en stor Mængde Arbejder, navnlig inden for Byggefagene. I Aar har Vinteren ikke været streng, der har kunnet arbejdes flere Maaneder end sædvanlig, men ganske vist er Vinteren trukken noget længere ud og kan vel ogsaa i Slutningen af Frost-perioden have bevirket en noget større Arbejdsløshed, end man havde gjort Regning paa. I hvert Fald vil det dog ikke være af de Ting, som man kan sige have været ekstraordinære i Aar. En anden Ting, som man derimod nok kunde sige har været ekstraordinær, er Pengeforholdene her i Landet, Pengeknapheden, de dyre Renter, som maa betales af Laan. Denne Situation har ganske vist virket paa en stor Del Byggeforetagender, man har kunnet spore en Nedgang i disse, en Nedgang, som altsaa har indvirket paa de paa-gældende Fag. Men Hovedaarsagen til den for Øjeblikket foreliggende Arbejds-løshed maa søges hos Arbejderne selv, i de Foranstaltninger, som ere trufne af Arbejdernes Førere. Jeg skal gøre opmærksom paa, at for Øjeblikket ere Priskuranterne i 15 Fag opsagte til 1ste April. Naar man vil overveje, hvad det betyder, vil man let se, at heri ligger en af de store Aarsager til den nuværende Arbejds-løshed. Om disse Priskuranter ville blive

antagne igen, om de ville blive forlangte forhøjede eller ej, derom er der ingen, som for Øjeblikket kan sige noget. Følgen af, at de ere opsagte, Følgen af, at Sværdet hænger over Hovedet, er, at en Mængde Mennesker, som ellers vilde sætte ny store Foretagender i Gang, holde sig tilbage og sige: Vi maa helst vente og se, hvad der kommer ud deraf; begynder man paa et eller andet stort Foretagende, sætter man noget i Gang, som beskæftiger en hel Del Arbejdere, risikerer man, naar den 1ste April kommer, at faa en Strejke og at faa hele Historien standset. Denne Uro, denne Gæring, som frembringes og stadig væk holdes levende af Arbejdernes Førere, slapper Energi og Arbejdslysten hos dem, som skulle sætte de store Foretagender i Gang.

Dernæst er der en anden Ting, som paa samme Maade bevirker Arbejdsløshed, nemlig de stadig stigende Arbejdspriser. Førerne for Arbejderne her hjemme have ikke som i flere andre Lande Forstaaelse af, at man kan spænde Buen saa højt, at det, der kunde være til Arbejdernes Gavn, bliver til deres Skade. Skruer man Arbejdslønnen op over en fornuftig Grænse, har det ikke den tilsigtede Virkning, at Arbejderne tjene mere, men den modsatte, det har den Virkning, at der kommer Arbejdsstandsning paa mange Punkter, at ingen vil sætte Arbejder i Gang; og at saa mange des flere gaa arbejdsløse. Hvad Nytte er det saa til, om de enkelte, som virkelig arbejde, faa en højere Løn? Inden for Byggefaget har det vist sig i de sidste Aar, at sammen med Pengemarkedets Knaphed i det hele har den Faktor, som jeg her har nævnt, maaske været allermest betydelig. Den meget høje Arbejds-løn i alle Byggefagene har bevirket, at det, for at sige det kort, er blevet for dyrt at bygge. Det kan ikke betale sig at bygge, det kan ikke betale sig at anbringe sine Penge i Bygninger uden paa ganske enkelte begunstigede Pladser, hvor man kan vente en meget høj Leje. De fleste Steder maa Folk renoncere derpaa og sige: Vi maa anbringe Pengene andre Steder, det kan ikke betale sig at bygge. Ogsaa i adskillige andre Fag end Byggefagene kan man se Følgen af den for høje Arbejds-